

REZOLUȚIA
Conferinței științifico-practice naționale
„Mandatul de securitate: probleme actuale de interpretare, legislație și practică”

Conferința științifico-practică națională „*Mandatul de securitate: probleme actuale de interpretare, legislație și practică*”, *I-a Ediție*, s-a desfășurat pe 8 septembrie 2020, fiind organizată de Institutul Național de Informații și Securitate „Bogdan, Întemeietorul Moldovei”, sub egida Serviciului de Informații și Securitate al Republicii Moldova.

Scopul evenimentului a fost de a evalua starea actuală în care se află sectorul de securitate al Republicii Moldova și de a identifica acțiuni concrete pentru accelerarea proceselor de dezvoltare al acestuia prin integrarea eforturilor mediului academic și autorităților cu competențe în domeniul activității speciale de investigații.

Formatul conferinței a fost unul mixt – online și offline, în cadrul căruia au participat 50 de persoane, inclusiv reprezentanții Serviciului de Informații și Securitate, Procuraturii Generale, Procuraturii Anticorupție, Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, Academia de Științe a Moldovei, Academiei de Poliție „Ștefan cel Mare”, Academiei Militare „Alexandru cel Bun”, Institutului de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice, Institutului Național de Justiție, Universității de Stat din Moldova, Universității Libere Internațională din Moldova, Universității de Studii Europene din Moldova și ai Universității Slavone.

În cadrul sesiunii plenare au fost abordate subiectele privind:

- rolul Serviciului de Informații și Securitate în asigurarea securității naționale în raport cu alte autorități abilitate în domeniul dat;
- mandatul de securitate ca metodă specială de supraveghere;
- mandatul de supraveghere tehnică în procesul penal;
- drepturile și libertățile cetățeanului în contextul realizării atribuțiilor SIS;
- ingerința rezonabilă, argumentată și legală în exercițiul unor drepturi sau libertăți fundamentale în activitatea informativă pentru asigurarea securității naționale.

Tematica dezbaterilor s-a axat pe realitatea și problemele majore ale perspectivelor de aprobare și implementare a mandatului de securitate, raportate la necesitatea diminuării riscurilor și amenințărilor curente la adresa securității Republicii Moldova.

În cadrul atelierelor conferinței, preocupările experților prezenți la dezbateri s-au exprimat în identificarea unor soluții la provocările apărute în sectorul de securitate a țării, precum și necesitatea impulsionării unor procese inovatoare, inclusiv prin expertizarea științifică a proiectelor de acte normative de specialitate.

Necesitatea mandatului de securitate în contextul specificului activității Serviciului de Informații și Securitate este preponderent axată pe identificarea și prevenirea intențiilor și acțiunilor adverse, capabile să amenințe securitatea statului. Actuala legislație pune accent pe combaterea crimelor, adică acționează post-factum, după săvârșirea infracțiunii. Reieșind din faptul, că SIS, care are în competență investigarea crimelor grave, deosebit de grave și excepțional de grave, acordarea posibilității de a

întreprinde acțiuni oportune, orientate spre depistarea și prevenirea acestora, reprezintă o necesitate stringentă.

Or, înlăturarea post-factum a consecințelor faptelor criminale deja săvârșite este proces caracterizat prin pierderi economice esențiale, prejudiciere de imagine, efecte negative de durată etc. În mod deosebit, cele enunțate se referă asupra cazurilor de atentare asupra securității naționale.

Rezumând cele expuse, oferirea posibilităților, în limitele cadrului legal, de a realiza atribuțiile în volum deplin și în timp oportun, intervine direct ca o necesitate imperativă, orientată spre binele societății, fiind practică și în statele care promovează supremația legii și un nivel avansat de democrație.

În urma schimbului de opinii, participanții la Conferință națională „*Mandatul de securitate: probleme actuale de interpretare, legislație și practică*”,

1. ***Ținând cont*** de pozițiile exprimate în cadrul atelierelor privind provocările majore cu care se confruntă sectorul de securitate și prioritățile de dezvoltare;
2. ***Analizând*** și evaluând progresul privind adoptarea cadrului normativ de funcționare a mandatului de securitate, precum și etapa de dezvoltare la care se află sectorul de securitate al Republicii Moldova;
3. ***Evidențiind*** faptul că promovarea proceselor democratice, ridicarea nivelului de bunăstare a cetățenilor, consolidarea coeziunii sociale și coordonarea intereselor fundamentale ale statului și societății nu pot fi realizate în afara unui cadru corespunzător de securitate națională;
4. ***Accentuând*** faptul că serviciile speciale constituie o componentă-cheie a oricărui sistem de securitate națională, ce furnizează analize independente ale informațiilor importante pentru securitatea statului și a societății cu scopul protecției intereselor lor vitale;
5. ***Evidențiind***, că într-o democrație consolidată, serviciile speciale trebuie să fie eficiente, neutre din punct de vedere politic, cu efectiv subordonat unui cod de etică profesională, să acționeze în contextul mandatului legal, conform normelor constituționale și practicilor democratice;
6. ***Realizând*** necesitatea, importanța și implementarea controlului democratic asupra sectorului de securitate care poate servi ca un punct de pornire și o precondiție pentru dezvoltarea calitativă a proceselor economice, sociale și politice;
7. ***Detaliind*** concepția securității umane, potrivit căreia individul reprezintă componenta fundamentală a societății, fiind, totodată și cea mai vulnerabilă verigă;
8. ***Identificând*** drept riscuri la adresa securității naționale: sărăcia, subdezvoltarea economică și incapacitatea depășirii dependenței energetice; conflictul transnistrean, factorul criminogen și corupția; problema demografică și sănătatea populației; calamitățile naturale, poluarea mediului și accidente antropogene; riscuri la adresa securității informaționale; instabilitatea sistemului financiar-bancar;
9. ***Cercetând*** o serie de riscuri care pot degenera în amenințări de securitate a țării în cazul ignorării sau gestionării inadecvate a acestora – insecuritatea societală, disensiuni interetnice și interconfesionale, instabilitatea politică, capacități reduse de securizare a frontierei de stat, în special a segmentului transnistrean, insecuritatea

- alimentară și dependența energetică; terorismul; influența crizelor economice și financiare;
10. **Studiind** fenomenul știrilor false, specificul acestora, răspândirea, manifestările, tacticile aplicate pentru manipularea maselor și conexiunea acestuia cu domeniul securității;
 11. **Examinând** provocările interne, transfrontaliere și externe de securitate rezultate din amenințările hibride cu care se confruntă Republica Moldova;
 12. **Remarcând** lipsa unei înțelegeri complexe și interpretări integrate a amenințărilor pentru securitatea națională a Republicii Moldova, provocate de războaiele hibride, cât și absența unor cercetări specializate, care abordează modul în care fenomenul respectiv ar trebui gestionat;
 13. **Analizând** importanța dimensiunii informaționale – componentă a securității naționale, care poate afecta diverse domenii ale vieții publice și care trebuie să devină o direcție importantă în elaborarea politicii interne a statului, să asigure protecție în domeniul diseminării și primirii datelor;
 14. **Caracterizând** terorismul drept o amenințare reală, de proporție și de durată, un factor major ce afectează dezvoltarea mondială și formarea agendei socio-politice la nivel național și cel internațional;
 15. **Evidențiind** faptul că terorismul reprezintă un tip special de infracționalitate ce se atribuie la categoria infracțiunilor transnaționale, condiționând un tratament unic la interpretarea lui;
 16. **Susținând** ideea că o societate democratică se caracterizează prin grija pentru respectarea drepturilor și libertăților omului;
 17. **Conștientizând** faptul că unele din aceste drepturi și libertăți pot fi supuse limitării în anumite circumstanțe, în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției;
 18. **Accentuând** că restrângerea drepturilor și libertăților omului trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății;
 19. **Examinând** cazurile, când statul, prin pârghiile coercitive disponibile, ar avea posibilitatea de a restrânge unele drepturi sau interese ale cetățenilor, în vederea prevenirii și combaterii acțiunilor prejudiciabile, menite să periclitizeze securitatea națională și ordinea de drept;
 20. **Evidențiind** rolul Serviciului de Informații și Securitate în prevenirea și contracararea riscurilor și vulnerabilităților, în protejarea Republicii Moldova și a cetățenilor săi, precum și necesitatea asigurării condițiilor și mecanismelor corespunzătoare pentru funcționalitatea SIS – în special, prin intermediul mandatului de securitate;
 21. **Constatând** eficiența mandatului de securitate drept acțiune autorizată întreprinse cu restrângerea unor drepturi și libertăți ale cetățenilor, dar care au scopul primordial asigurarea securității naționale, un element definitoriu al statalității și siguranței omenirii;

22. **Reliefând** faptul că mandatul de supraveghere tehnică este un instrument eficient de colectare a informațiilor,

s-au angajat să interacționeze în continuare în scopul elaborării și implementării unor politici fezabile în domeniul reglementării și aplicării mandatului de securitate.

În vederea îndeplinirii prezentei Rezoluții, participanții la Conferință au formulat următoarele recomandări:

- 1) **de abordat** politicile de securitate a Republicii Moldova în contextul riscurilor și amenințărilor emergente, determinate de schimbările intervenite în noua arhitectură de securitate regională și globală;
- 2) **de conceptualizat** amenințările hibride în strategiile de securitate în scopul unei mai bune înțelegeri a politicilor de securitate și gestionare a acestora;
- 3) **de consolidat** controlul democratic și adaptarea la particularitățile sectorului securității naționale, astfel încât rezultatul final să echilibreze satisfăcător imperativele securității naționale și standardele democratice ale respectării drepturilor omului și guvernării transparente;
- 4) **de promovat**, prin diferite instrumente de comunicare, importanța utilizării mandatului de securitate în afara unei cauze penale de către Serviciu de Informații și Securitate;
- 5) **de identificat și atras** investițiile necesare pentru stimularea cercetărilor științifice în vederea perfecționării cadrului legal și elaborării materialelor metodologice privind aplicarea mandatului de supraveghere tehnică în procesul de asigurare a securității naționale.

Rezoluția a fost adoptată unanim de către participanții la Ediția I a Conferinței științifico-practice naționale „Mandatul de securitate: probleme actuale de interpretare, legislație și practică”, la 8 septembrie 2020.